

Konjunkturbarometern Augusti 2019

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier**, **Working paper**, **PM** och remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Förord

I Konjunkturbarometern presenteras resultaten från Konjunkturinstitutets undersökning av företagens respektive hushållens syn på ekonomin. Till rapporten för augusti har företagens svar samlats in 30 juli–21 augusti. Hushållens svar har samlats in 1–15 augusti.

I Konjunkturinstitutets statistikdatabas finns alla resultat från Konjunkturbarometern tillgängliga som tidsserier.

Konjunkturbarometern tas fram under ledning av enhetschef Maria Billstam.

Stockholm augusti 2019

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet.....	7
Tillverkningsindustri.....	8
Bygg- och anläggning.....	9
Detaljhandel.....	10
Tjänstesektorn.....	12
Hushåll	13

Sammanfattning

Barometerindikatorn föll i augusti för fjärde månaden i rad, från 96,4 i juli till 94,9. Den pekar på ett svagare stämningläge än normalt bland företag och hushåll. Mest bidrog ytterligare svagare signaler från tillverkningsindustrin vars konfidensindikator fallit mer än 25 enheter det senaste året.

Tillverkningsindustrins konfidensindikator föll till 94,8 i augusti och visar på ett jämförelsevis svagt läge. Såväl synen på orderstockarnas storlek i nuläget som produktionsplanerna på tre månaders sikt bidrog till nedgången. Men medan nivån på företagens produktionsplaner är betydligt lägre än normalt är synen på orderstockarna ungefär i linje med det historiska genomsnittet.

Även konfidensindikatorn för bygg- och anläggning föll i augusti, efter en lika stor uppgång i juli. Den hamnar därmed åter i nivå med det historiska genomsnittet och pekar på ett normalstarkt läge inom bygg- och anläggningsverksamhet. Nedgången förklaras av företagets nedjusterade anställningsplaner som pekar på i stort sett oförändrad sysselsättning de kommande tre månaderna.

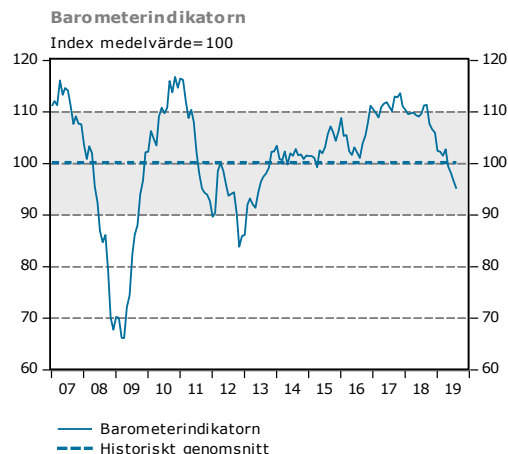
Detaljhandelns konfidensindikator föll 1,0 enheter i augusti men ligger fortsatt något över det historiska genomsnittet. Nedgången beror främst på ett ökat missnöje med varulagrens storlek.

Konfidensindikatorn för tjänstesektorn steg marginellt i augusti, men ligger fortsatt under det historiska genomsnittet. Uppgången drivs av företagets något starkare signaler om hur den egna verksamheten utvecklats de senaste månaderna. Hushållens konfidensindikator minskade 2,5 enheter i augusti efter en lika stor ökning i juli. Den uppgår till 94,0 vilket pekar på en jämförelsevis svag syn på ekonomin bland hushållen. Främst förklaras nedgången av att hushållens förväntningar på den svenska ekonomin blev ännu mer pessimistiska.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Diff	Läget
Barometerindikatorn	98,0	96,4	94,9	-1,5	-
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	100,1	97,1	94,8	-2,3	-
Bygg- & anläggning	100,9	102,6	100,8	-1,8	=
Detaljhandel	102,7	102,5	101,5	-1,0	+
Tjänstesektorn	98,1	96,0	96,6	0,6	-
Hushåll	94,0	96,5	94,0	-2,5	-
Mikroindex hushåll	97,7	100,0	98,1	-1,9	-
Makroindex hushåll	90,5	93,5	89,7	-3,8	--

Barometerindikatorn

mäter det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultaten från företags- och hushållsbarometern.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor.

Mikroindex

sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi.

Makroindex

sammanfattar hushållens syn på svensk ekonomi.

Läget

- ++ mycket starkare än normalt
- + starkare än normalt
- = ungefär som normalt
- svagare än normalt
- mycket svagare än normalt

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

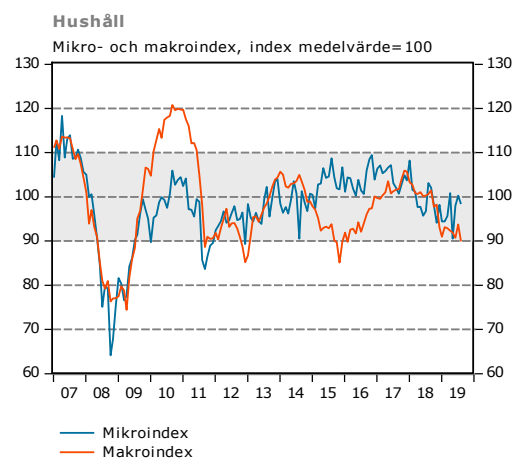
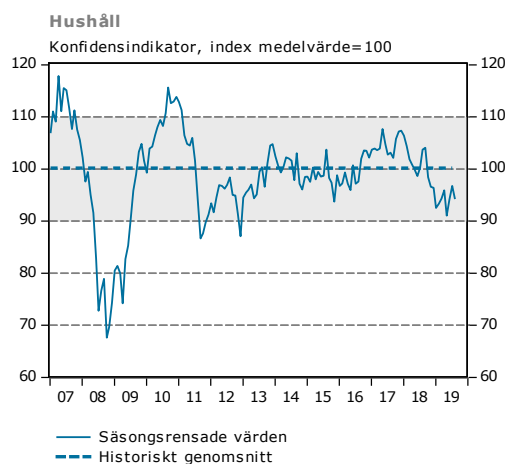
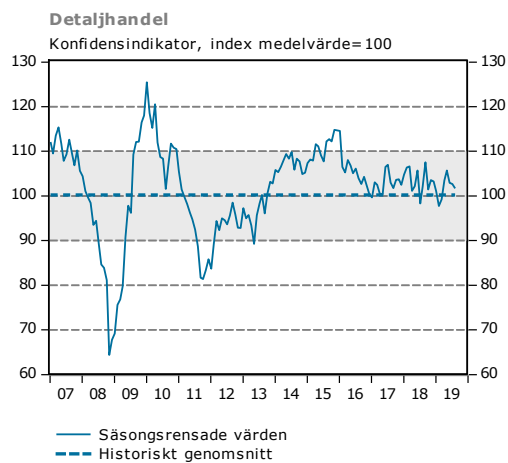
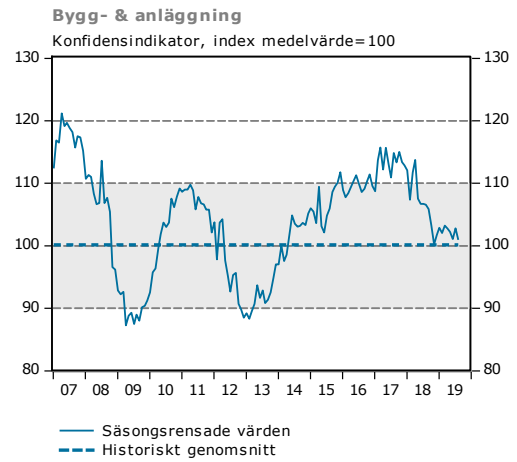
Säsongsrensade och utjämnade tidsserier

Säsongsrensning görs för att justera för regelbundet återkommande variationer under året. En utjämnad tidsserie visar på en mer långsiktig utveckling och tar bort brus i högre grad än den säsongsrensade serien. Alla diagram i Konjunkturbarometern visar säsongsrensade tidsserier om inget annat anges.

Revideringar

Indikatorerna revideras varje månad när tidsserierna säsongsrenas.

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern:
www.konj.se/metodbok

Företag

Totala näringslivet

AVSTANNAD SYSSELSÄTTNINGSTILLVÄXT

Konfidensindikatorn för näringslivet föll marginellt i augusti och pekar på ett sammantaget svagare stämningsläge än normalt bland företagen. Alla sektorer bidrog till nedgången med undantag för tjänstesektorn.

Företagens samlade syn på rådande efterfrågeläge, som under en lång period överstigit normalnivån, dämpades ytterligare och närmar sig alltmer det historiska genomsnittet. Bilden är likartad i alla de fyra delsektorerna.

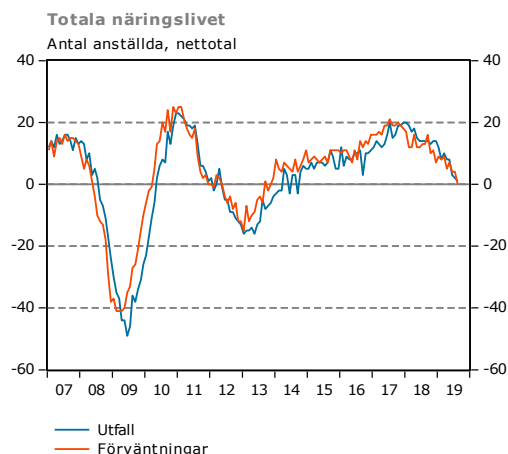
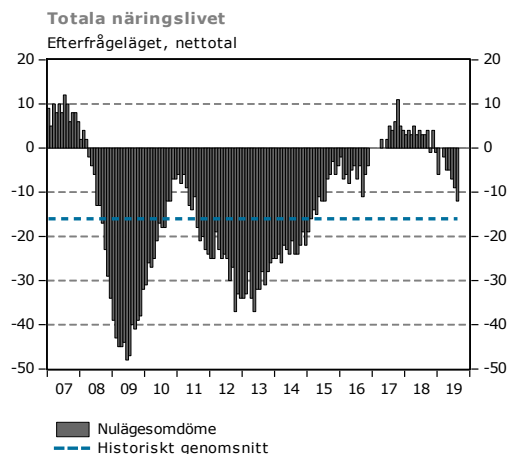
Näringslivet rapporterar sammantaget om ungefär oförändrad sysselsättning de senaste månaderna och företagens anställningsplaner pekar på att antalet anställda kommer att vara oförändrat även framöver. Inom handeln och tjänstesektorn räknar man förvisso med en viss ökad sysselsättning, men de samlade förväntningarna för hela näringslivet hålls tillbaka av tillverkningsindustrin vars anställningsplaner blev klart mer negativa i augusti.

Tabell 2 Totala näringslivet

Indikator och säsongsrensade netttotal

	Medel	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Läget
Konfidensindikator	100	99,8	97,1	96,6	-
Efterfrågeläge	-16	-7	-9	-12	+
Antal anställda, utfall	-2	3	2	1	+
Antal anställda, förväntningar	-1	4	4	0	+

Anmärkning. Konfidensindikatorn för totala näringslivet är en sammanvägning av konfidensindikatorerna för bygg- och anläggning, tillverkningsindustri, handel och tjänstesektor. Den beräknas alltså inte utifrån de enskilda frågorna i tabellen ovan. Vikterna som används för att väga samman konfidensindikatorerna är andra än de som används vid beräkning av Barometerindikatorn.

Tillverkningsindustri

LÄGSTA PRODUKTIONSPLANERNA PÅ ÖVER SEX ÅR

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin sjönk för fjärde månaden i rad i augusti och har därmed fallit drygt 25 enheter det senaste året. Nivån på indikatorn pekar på ett svagare läge än normalt inom tillverkningsindustrin. Svagast signaler kommer från stål- och metallindustri, petroleumindustri samt massa- och pappersindustri. Av de i indikatorn ingående frågorna bidrog såväl synen på orderstockarnas storlek i nuläget som produktionsplanerna på tre månaders sikt till nedgången. Men medan nivån på produktionsplanerna är betydligt lägre än normalt är synen på orderstockarna ungefär i linje med det historiska genomsnittet.

Tabell 3 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

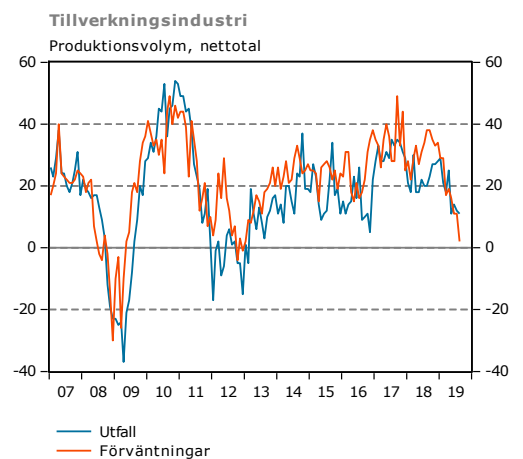
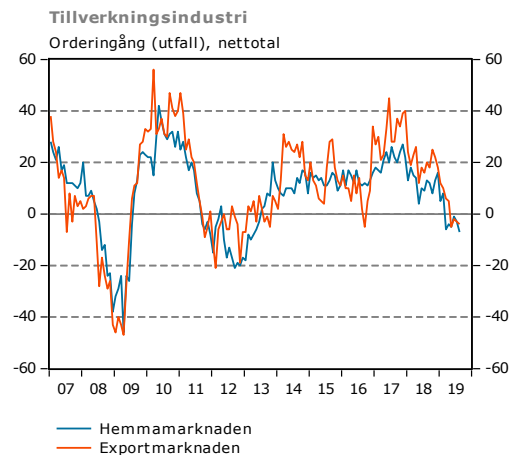
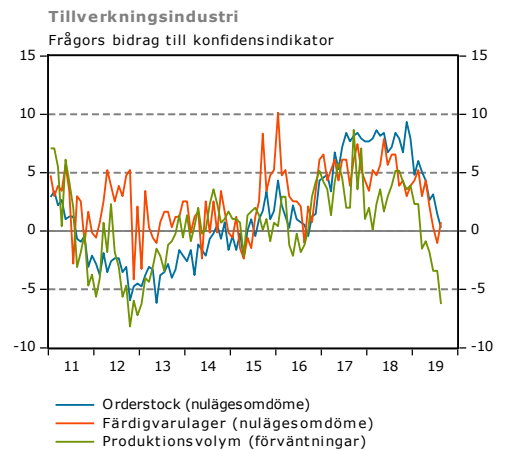
	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Diff
Konfidensindikator	100,1	97,1	94,8	-2,3
Orderstock, nulägesomdöme	3,1	1,5	0,3	-1,2
Färdigvarulager, nulägesomdöme	0,3	-1,0	0,8	1,8
Produktionsvolym, förväntningar	-3,4	-3,4	-6,3	-2,9

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

Industriföretagen rapporterar om något minskad ordergång de senaste tre månaderna, på såväl hemma som exportmarknaden. Produktionsvolymen uppges ha ökat under perioden, men i något mindre utsträckning än normalt. Samtidigt dämpades produktionsplanerna för kommande tre månader rejält och pekar på ungefär oförändrad produktionsvolym framöver. Nivån på industriföretagens samlade produktionsplaner är nu den lägsta sedan i januari 2013. Stål- och metallindustri, maskin- och motorfordonsindustri är exempel på branscher som till och med förväntar sig minskad produktionsvolym.

Antalet anställda uppges sammantaget ha minskat inom tillverkningsindustrin de senaste tre månaderna, men i ungefär normal utsträckning. Företagens anställningsplaner pekar dock på mer omfattande neddragningar än normalt de kommande tre månaderna.

Försäljningspriserna väntas sammantaget bli ungefär oförändrade på tre månaders sikt, både på hemma och exportmarknaden.

Tabell 4 Tillverkningsindustri

Säsongrensade nettotal

	Medel	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	16	14	12	11	-
Orderingång hemmamarknad	6	-1	-3	-7	-
Orderingång exportmarknad	12	-2	-3	-4	-
Orderstock, nulägesomdöme	-15	-2	-9	-14	+
Exportorderstock, nulägesomdöme	-9	0	-8	-14	-
Färdigvarulager, nulägesomdöme	13	12	15	11	+
Antal anställda	-7	-4	-4	-8	-
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	22	11	11	2	--
Försäljningspriser hemmamarknad	9	9	6	2	-
Försäljningspriser exportmarknad	2	5	1	-1	-
Antal anställda	-11	-13	-9	-20	-

Bygg- och anläggning

FALLANDE ANBUDSPRISER

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggning föll något i augusti efter en lika stor ökning i juli. Nedgången förklaras av mindre optimistiska anställningsplaner bland husbyggarna som indikerar oförändrad personalstyrka på tre månaders sikt.

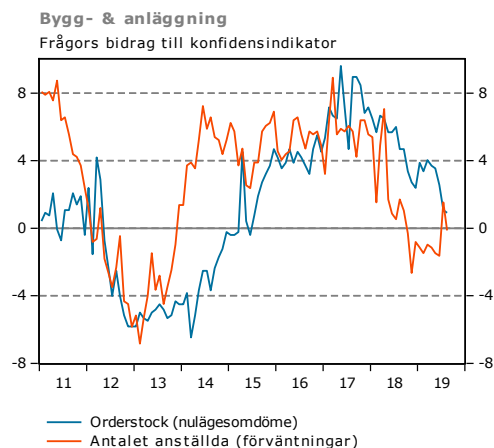
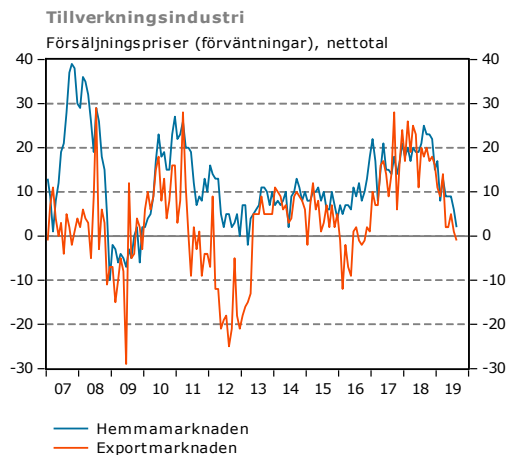
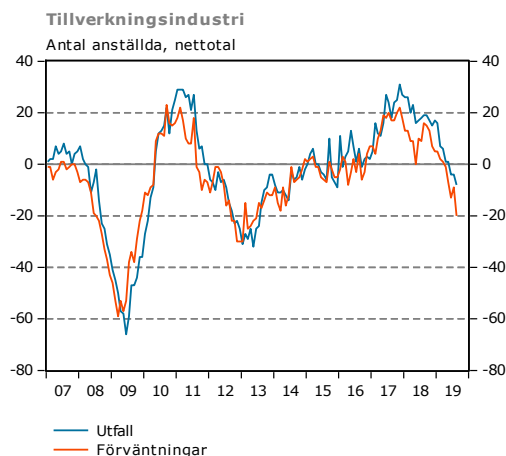
Tabell 5 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Diff
Konfidensindikator	100,9	102,6	100,8	-1,8
Orderstock, nulägesomdöme	2,6	1,1	0,9	-0,2
Antalet anställda, förväntningar	-1,6	1,5	-0,1	-1,6

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelserna.

Företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet rapporterar sammantaget om ett minskat byggande de senaste tre månaderna. Bilden skiljer sig dock fortsatt mellan anläggningsbyggarna som redovisar ett ökat byggande och husbyggarna som uppger att byggandet har minskat. När det gäller de kommande tre månaderna tror företagen sammantaget på ett oförändrat byggande.

För tredje månaden i rad uppges orderstockarna ha minskat men företagen bedömer trots detta att orderstockarna ska växa något under de kommande månaderna.

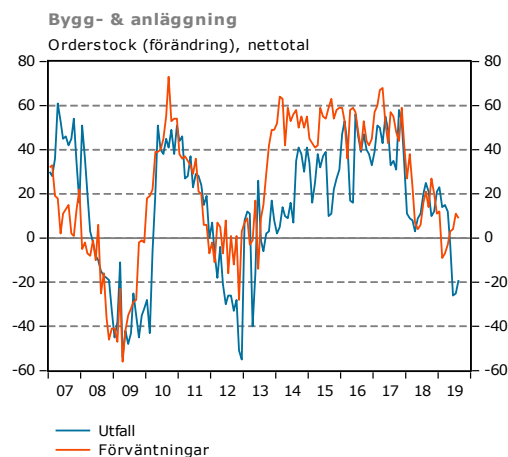
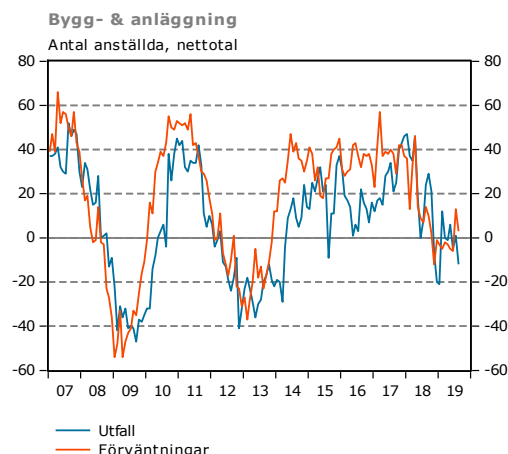
Byggföretagen rapporterar att personalstyrkan har minskat de senaste tre månaderna. Samtidigt anser fortfarande fyra av tio företag att arbetskraftsbrist är det främsta hindret för ett ökat byggande. Detta kan bero på att byggföretagen har svårt att hitta en viss typ av personal.

Anbudspriserna uppges ha minskat och även på tre månaders sikt tror företagen på fallande priser.

Tabell 6 Bygg- och anläggning

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Byggandet	7	-9	-10	-8	-
Anbudspriser	-5	-17	-13	-12	-
Orderstock, förändring	5	-26	-25	-19	-
Orderstock, nulägesomdöme	-25	-9	-18	-19	+
Antal anställda	-2	-5	1	-12	-
Förväntningar och planer					
Byggandet	12	-12	-11	0	-
Anbudspriser	0	-14	-15	-12	-
Orderstock	11	4	11	9	-
Antal anställda	4	-6	13	3	-

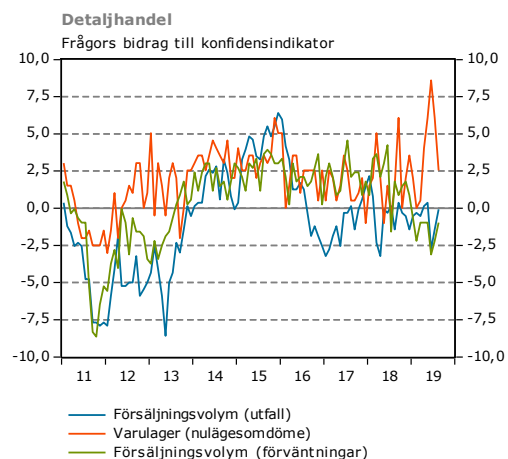

Detaljhandel

OPTIMISTISKA ANSTÄLLNINGSPLANER INOM

DAGLIGVARUHANDELN

Detaljhandelns konfidensindikator föll en enhet, från 102,5 till 101,5. Det är ett ökat missnöje med varulagrens storlek som bidrar till fallet. Men även om missnöjet med varulagren sammantaget har ökat inom detaljhandeln är det de förhållandevis starka omdömena som håller indikatorn över 100.

Tabell 7 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Diff
Konfidensindikator	102,7	102,5	101,5	-1,0
Försäljningsvolym, utfall	-2,8	-1,4	-0,1	1,3
Varulager, nulägesomdöme	8,6	6,1	2,5	-3,6
Försäljningsvolym, förväntningar	-3,1	-2,2	-1,0	1,2

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

Företagen inom detaljhandeln rapporterar om försäljningstillväxt i ungefär normal utsträckning de tre senaste månaderna. Förväntningarna på kommande månaders försäljning har stigit något och ligger nu strax under det historiska genomsnittet.

Det samlade omdömet om nuvarande försäljningssituation är mer positivt än normalt, men en något lägre andel företag än normalt förväntar sig att försäljningssituationen på sex månaders sikt kommer att förbättras.

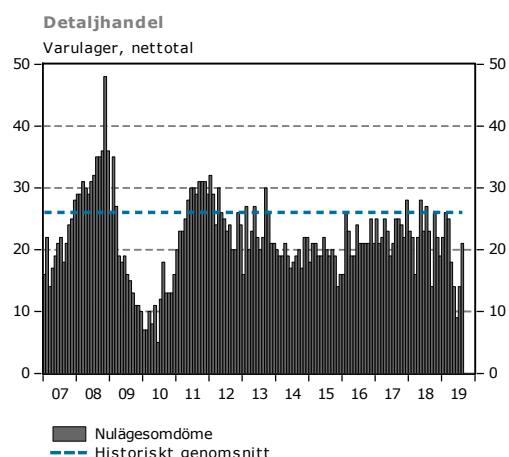
Antalet anställda uppges ha ökat något de senaste månaderna och väntas fortsätta göra så även den närmaste tiden. Det är dock bara företagen inom dagligvaruhandel som tror på en ökad sysselsättning. Inom sällanköpshandeln och handel med motorfordon tror företagen tvärtom att antalet anställda kommer att minska något.

En oförändrat hög andel företag förväntar sig kunna höja försäljningspriserna de närmaste månaderna.

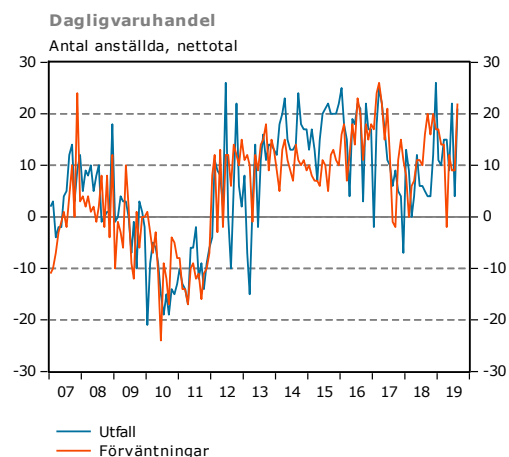
Tabell 8 Detaljhandel

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym	26	14	20	26	=
Nuvarande försäljningssituation	3	10	10	9	+
Varulager, nulägesomdöme	26	9	14	21	+
Antal anställda	3	5	1	6	+
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym	40	30	33	37	-
Försäljningspriser	12	27	29	29	++
Inköp av varor	17	16	11	6	-
Antal anställda	2	5	6	5	+
Försäljningssituation om 6 mån	44	36	41	40	-

Detaljhandeln definieras som:

Handel med motorfordon (SNI 45) +
Dagligvaruhandel (SNI 47.11 + 47.2) +
Sällanköpshandel (SNI 47.19 + 47.4-9) +
Detaljhandel med drivmedel (SNI 47.3)

Tjänstesektorn

FORTSATT SVAGT STÄMMINGSLÄGE

Konfidensindikatorn för tjänstesektorn återhämtade sig marginellt i augusti, efter de senaste tre månadernas fall. Frågan om hur företagets egen verksamhet utvecklats de senaste månaderna var den enda som bidrog till denna återhämtning. Både synen på hur efterfrågan på företagets tjänster utvecklats de senaste månaderna, och förväntningarna på hur efterfrågan kommer att utvecklas de närmaste månaderna motverkade återhämtningen. De båda frågorna om efterfrågan bidrar till att nivån på konfidensindikatorn ligger under 100, medan utvecklingen av företagets verksamhet ligger på sitt historiska genomsnitt.

Tabell 9 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Diff
Konfidensindikator	98,1	96,0	96,6	0,6
Företags verksamhet, utfall	-0,2	-1,8	0,0	1,8
Efterfrågan, utfall	-1,2	-1,4	-2,3	-0,9
Efterfrågan, förväntningar	-0,5	-0,8	-1,1	-0,3

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelserna.

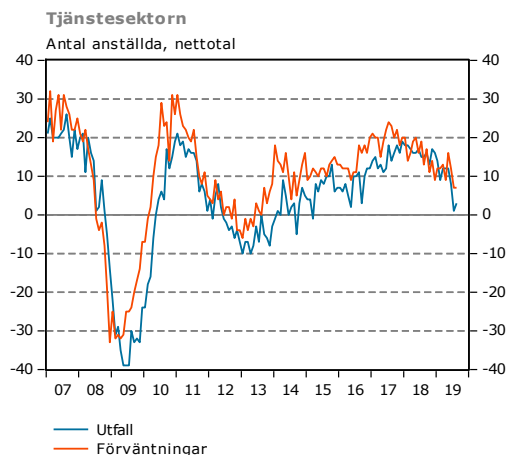
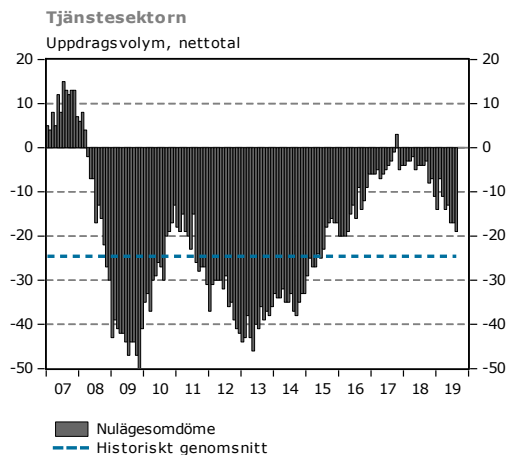
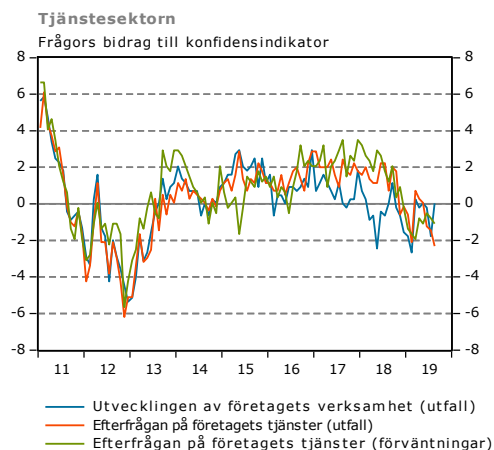
Det samlade omdömet om storleken på ineliggande uppdrag har försämrats ytterligare något, men är fortfarande mindre negativt än normalt. Antalet anställda uppges ha ökat något de senaste tre månaderna och anställningsplanerna pekar på en viss ökning även framöver.

Tjänsteföretagen rapporterar sammantaget om höjda försäljningspriser de senaste månaderna. De förväntar sig också att i någon mån kunna höja priserna även de kommande månaderna.

Tabell 10 Tjänstesektorn

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Företags verksamhet	22	19	12	20	-
Efterfrågan	18	13	12	8	-
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-25	-17	-17	-19	+
Försäljningspriser	4	11	9	6	+
Antal anställda	2	8	1	3	+
Förväntningar och planer					
Efterfrågan	25	23	22	21	-
Försäljningspriser	10	7	9	5	-
Antal anställda	7	12	7	7	=

Hushåll

ARBETSLÖSHETEN VÄNTAS ÖKA

Hushållens konfidensindikator föll i augusti tillbaka med 2,5 enheter till 94,0 och pekar därmed på ett mer dämpat stämningsläge än normalt. Synen på den egna ekonomin i nuläget var oförändrad medan övriga i indikatorn ingående frågor bidrog till nedgången. Hushållens syn på den svenska ekonomin på tolv månaders sikt är betydligt mer pessimistisk än normalt och är fortsatt huvudorsaken till indikatorns jämförelsevis låga nivå.

Tabell 11 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Diff
Konfidensindikator	94,0	96,5	94,0	-2,5
Egen ekonomi nu	2,2	2,2	2,2	0,0
Egen ekonomi om 12 mån.	-0,4	0,1	-0,4	-0,5
Svensk ekonomi nu	-1,6	-0,7	-1,2	-0,5
Svensk ekonomi om 12 mån.	-4,2	-3,4	-4,3	-0,9
Köp av kapitalvaror nu	-2,0	-1,8	-2,3	-0,5

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

Mikroindex, som sammanfattar frågorna om hushållens syn på sin egen ekonomi, sjönk något men ligger nära det historiska genomsnittet. Desto dystrare är utfallet för frågorna om den svenska ekonomin som sammanfattas av makroindex som föll med nästan 4 enheter till den lägsta nivån sedan november 2015.

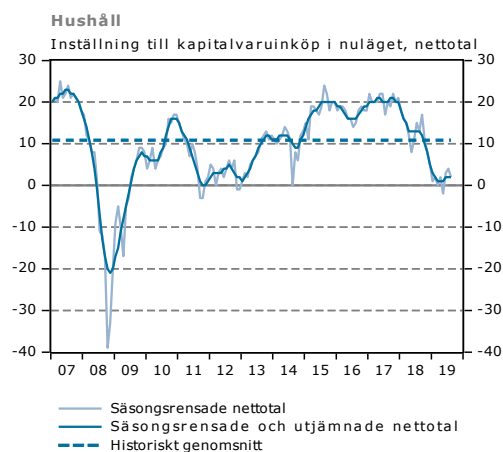
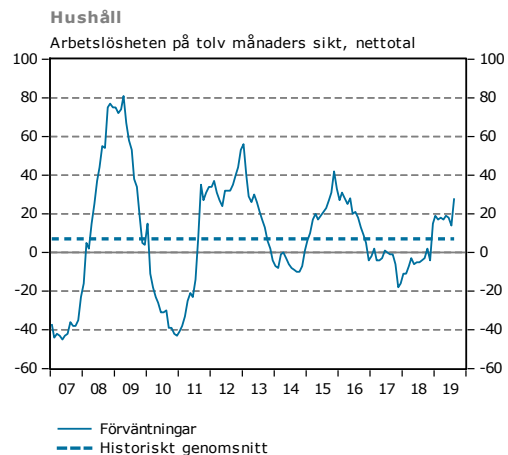
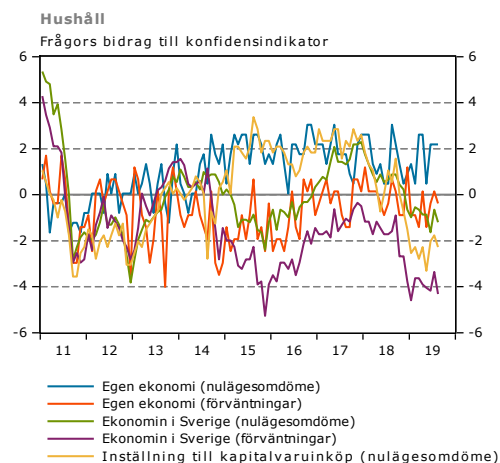
För andra månaden i rad var hushållens syn på den egna ekonomin nu jämfört med för tolv månader sedan oförändrad mer positiv än normalt. Förväntningarna på den egna ekonomin framöver ligger stabilt i nivå med det historiska genomsnittet.

Hushållens förväntningar på arbetslösheten blev än mer pessimistiska. Detta samtidigt som jämförelsevis många bedömer att risken för att själv bli arbetslös har minskat de senaste tolv månaderna. Dock kan man se en viss trendmässig ökning även här.

Hushållens inställning till kapitalvaruköp i nuläget har under de senaste två åren haft en nedåtgående trend men de senaste månaderna har fallet stannat upp. Samtidigt planerar hushållen att minska de egna inköpen av kapitalvaror något framöver.

En större andel hushåll än normalt uppger att de sparar i nuläget och även under de kommande tolv månaderna bedömer flertalet att de har möjligheten att kunna spara något.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt är oförändrade och uppgår till 3,3 procent. Samtidigt har förväntningarna på den rörliga bostadsräntan justerats ner på samtliga tidshorisonter.

Tabell 12 Hushållsfrågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jun 2019	jul 2019	aug 2019	Läget
Utveckling de senaste tolv månaderna					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	9	14	14	14	+
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	-8	-23	-14	-19	-
Risken att bli arbetslös (ökat - minskat)	-9	-17	-18	-17	++
Nulägesomdömen					
Kapitalvaruinköp (rätt - fel tidpunkt)	11	3	4	2	-
Att spara (fördelaktigt - ofördelaktigt)	18	11	14	11	-
Ekonomisk situation (sparar - skuldsätter sig)	56	68	70	66	+
Förväntningar på tolv månaders sikt					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	19	18	19	18	-
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	5	-26	-20	-27	--
Arbetslösheten (öka - minska)	7	18	14	28	-
Egna inköp av kapitalvaror (mer - mindre)	-5	-8	-6	-7	-
Eget sparande (troligt - inte troligt)	47	56	57	58	+

Tabell 13 Inflation och boräntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	maj 2019	jun 2019	jul 2019	aug 2019
Uppfattad inflation nu	4,4	4,0	3,9	3,7
Förväntad inflation om 12 mån	3,6	3,4	3,3	3,3
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,54	2,52	2,43	2,40
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	2,98	2,96	2,71	2,63
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,51	3,57	3,37	3,30

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska uteslutas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se

I statistikdatabasen på www.konj.se finns hushållsstatistiken uppdelad på kön, ålder och region.